

Aseellinen rauha Tyynellämerellä

Kirj. Sen Katayama.

(Säkenien suomenkielinen "Class Struggle" magastinista)

(True translation filed with the postmaster at Fitchburg, Mass., as required by the act of Oct. 6, 1917.)

Rauha vallitsee Tyynellämerellä. Sillä Japani ja Yhdysvallat ovat liittolaisia nyt kun heillä on yhteinen vihollinen: Saksa, itsevaltiat, militaristinen Saksa.

Mutta nykyisessä maailman sodassa Japanin ja Yhdysvaltain välillä on eroavaisuus. Japani ei ole koskaan selittänyt taistelevansa sen puolesta, että maailma tehtäisiin turvallisiksi kansanvallalle, kun sensijaan Yhdysvallat ovat. Japani on liittolaisten puolella sentakia, että sillä on liittosopimus Englannin kanssa.

Japanin hallitusmuoto on itsevaltainen. Sisäiseen tyranniuuteen liittyy mateleva ulkomaapolitiikka, mikä on aiheuttanut suurta tyytymättömyyttä sivistyneitten luokkien keskuudessa. Englanti on vaikuttanut suoraan ja epäsuoraan Okuman ja Terauchin ministeristöihin.

Tämä orjamaisuus johti Japanin sotaan, ei sen omasta aloitteesta, vaan Englannin ja sen siirtomaitten etujen vuoksi, vaikkakin nämät samat siirtomaat kohtelevat Japania takapajulla olevana rotuna ja osittain eristää heidät kokonaan; tällä tarkoitan sitä, että japanilaisia työläisiä ei lasketa Austraaliaan, Uuteen Seelantiin, Transvaaliaan ja muihin Afrikan siirtomaihin ja vieläpä heitä kohdellaan Canadassakin epämiellyttävänä kuin kiinalaisia.

Japanin ulkomaapolitiikkaa kuvaa myöskin se "herrasmiehen sopimus", mikä sillä on Yhdys-

valtain kanssa, mikä sopimus todella on japanilaisten maastasulkemismääräys Yhdysvaltain puolelta. Japani näet lupaa omasta vapaasta tahdostaan kieltää työläisten lähdön tähän maahan ja pyysi Yhdysvaltoja, ettei se säätäisi mitään maastasulkemislakia.

Kuitenkin, vaikkakaan japanilaisten työläisten ei ole sallittu tulla tänne viimeisten kymmenen vuoden aikana, niin Tyynenmeren rannikolla on kasvanut japanilaisvastainen agitatio, ikäänkuin japanilaisia olisi kuhsemassa tällä Amerikan portilla. Todellisuudessa Japani ei ole lähettänyt tähän maahan työläisiä pariinkymmeneen vuoteen. Länellä olevat japanilaiset työläiset ovat melkein kaikki Hawaiiin saarilta, jonne heidät alkujaan tuotti Amerikan sokerikuninkaat kontrahtityöhön mitä orjuuttavimmilla ehdoilla. Kun Hawaii liitettiin Yhdysvaltoihin, niin köyhät kontrahtityöläiset lähtivät Tyynenmeren rannikolle, sillä he olivat nyt vapaita entisten kontrahtien orjuudesta. Siirtolaisuutta kesti inkkauan kunnes presidentti sen kielsi uuden siirtolaislain nojalla.

Tämän heikon ulkomaapolitiikan täydennykseksi on kotimaassaan ankara taantumus ja julma sorto, sillä ainahan pahimmat tyrannit ovat niitä, jotka nöyryvät niitten edessä, joita he pitävät ylempinä itseään ja sitten korvaavat tämän kostamalla niille, jotka ovat heitä alempana.

Hallitus on voimaton omista-

viin luokkiin nähden, ja uhraa koko kansan edut heidän takiaan. Työläiset ovat orjuudessa rikkaitten hyväksi ja jokainen järjestämis- ja vapauttamisyrittys tukahutetaan yhä julmemmaksi käyville poliisikeinoilla.

Samalla kertaa mitään ei jätetä tekemättä, mikä muodostaa voimakkaan militarismin ja hyvin järjestetyn byrokratian, niin pian kuin suuret eturyhmät tuntevat istuvansa lujina satulassa.

Ensialussa, kun vanha hallitus kukistettiin, viisikymmentäyksi vuotta sitten, uusi hallitus oli todella vallankumouksellinen. Vuokratiljelijät ottivat maan haltuunsa, jonka he aikaisemmin vuokrasivat feudaaliherroilta, ja hallitus määräsi maahan kolmen prosentin veron niin pian kuin oli maa saatu arvioiduksi sen tuottavuuden perusteella. Kastit (itämaiset luokat, joista ei voinut siirtyä yhdestä luokasta toiseen) hävitettiin, samoin lopetettiin etuoikeudet ja luokat, kuten se, että vain joillakin määrättyillä henkilöillä oli lupa tehdä riisiviiniä. Buddalaisten munkkien sallitaan mennä naimisiin ja syödä kalaa ja lihaa. Vanhalta sotilasluokalta riistettiin perinnöllinen palkka ja muut etuoikeudet ja heidät työnnettiin kadulle ansaitsemaan itse oman leipänsä. Kaikki teollisuutta ja kauppaa koskevat rajotukset poistettiin.

Mutta niin pian kuin uusi kapitalistinen järjestelmä kehitti verrattain voimakkaan keskuhallituksen ja se oli saavuttanut kansan luottamuksen, niin silloin kehittyi keskitetty byrokratia ja voimakas armeija ja laivasto, perustuen sotapalvelus asevelvollisuuteen.

Alussa perustuslaki oli todella liberaalinen, muodostaen viisi kohtaa, Japanin Magna Chartan

— vapautuskirjan. Kaikki jätettiin yleisen mielipiteen ratkaistavaksi, neuvostoja ja eduskuntia perustettiin, jotta kansa saisi itse itseään hallita ja että yleinen mielipide ja toiminta ei luutuisi kuten aikaisemmin. Uusi yleisen oikeuden, vapauden ja valistuksen aikakausi oli alkava.

Pian kuitenkin tuli selväksi, että näitä toiveita ei alettu täyttää. Hallituksen takana ja hallituksessa olevat eturyhmät alkoivat sortaa kansaa ja kukistaa kapinoita, joita syntyi kaikkialla, raudalla ja teräksellä.

Kuitenkaan ei ollut mahdollista tukahuttaa yleistä mielialaa, joka suosi perustuslaillista hallitusta, mikä perustui parlamentaariseen edustukselle ja noin kymmenvuotisen agitatioonin jälkeen aikaansaatiin perustuslaki, mikä vielä on voimassa.

Vaikkakin uusi perustuslaki oli vapaamielinen paperilla, niin sitä se ei ollut käytännössä. Vanhan perustuslain viisi kohtaa tunnustettiin ja hyväksyttiin, mutta silvälin oli kehittynyt uusi aateisto arvoasteineen, arvonimien, etuoikeuksineen ja muine etuineen, mikä vahvisti byrokrattista valtaa. Ja ennenkaikkea, hallitsijasta tehtiin yksinvalttias jumalallisen oikeuden kautta.

Japanin keisari on armeijan ja laivaston ylipäällikkö, kansallisen hallituksen toimeenpaneva päämies, julistaa sodat, tekee rauhant, allekirjottaa kaikki kuolemantuomiot, omaa ehdottoman armonantovallan kaikkiin rikoksiin nähden, paitsi silloin kun rikos on tehty häntä tai hänen perhettään vastaan.

Kuitenkin kaiken, mitä keisari tekee, pitää saada yhden hänen vastuunalaisen ministerinsä hyväksymisen. Siten hänen hallin-

tovaltaansa rajottaa ne, jotka hän itse laillisesti on oikeutettu nimittämään. Ja kaikki vastuunalaisuus siitä, mitä hän sanoo tai tekee, ei ole hänen, vaan niiden ministerien niskoilla, jotka allekirjottavat. Tämän kautta keisarista tehdään jumalallinen ja loukkaamaton.

Näinollen Japanin todellinen hallintovalta olisi ministereillä, mutta onnettomuudeksi he eivät ole vastuunalaisia kansalle, eipä edes keisarilliselle parlamentille, vaan ainoastaan keisarille. He tekevät ja sanovat mitä haluavat keisarin nimessä, tai ainakaan ei ole keinoa mikä erottaisi keisarin näkökannan heidän kannastaan tai heidän näkökantansa keisarin kannasta. Kaikki kuitenkin tehdään hänen nimessään, ja tämä Japanin perustuslain verraton järjestely antaa ministereille ehdottoman vapauden käyttää keisarin nimeä niinkuin heitä itseään haluttaa.

Tästä johtuu se, miksi Japani tuli niin itsevaltaiseksi ja imperialistiseksi. Hallitsijan jumalallisuuden ja loukkaamattomuuden nimessä politikoitsijat riistävät maata omien etujensa hyväksi yhdessä kapitalistien kanssa. Kansaa on voimaton byrokraatian edessä, jolla ei ainoastaan ole keisarin nimen antamaa suurta valtaa ja vaikutusta, mutta on se myöskin varsin hyvin järjestynyt. Byrokraatia on muokannut opetusjärjestelmän palvelumaan sen omia tarkotuseriä ja on täydellisesti tukahuttanut kaikki vapaamieliset pyrkimykset. Se yhä voimistuttaa valtaansa kansaan nähden poliisivallalla ja militarismilla.

Tämä asiaintila näyttää olevan ristiriitainen aikaisemmin mainitsemallemme heikolle ulkomaa-politiikalle. Mutta tosiasia on,

että japanilaiset eivät ole diplomaatteja, he ovat nousukkaita tällä alalla ja senvuoksi he joko turvaantuvat väkivaltaan tai menevät vastakkaiseen äärimäisyyteen, seuraten nöyryytyksen politiikkaa. Aina he omaksuvat tunnuslauseikseen: "Ole aina edellä toisista", "Iske ilman sanoja", tai "Ole ensimmäinen käyttämään hyväksesi kaikkia etuisuuksia", kuten tapahtui Kiinan sodassa vv. 1894-1895 ja Venäjän sodassa 1904-1905, tai he noudattavat matelevaa politiikkaa Englantia, samoin kuin muitakin suuria länsimaisia valtioita kohtaan. Tämä militaristien askeellinen menettelytapa ilmenee siinä, että yleisen mielipiteen vaikutus on poistettu ja työläisiä estetään järjestelmästä, joten heidät on alennettu kanuunan-ruoka-asemaan.

Kiinalaiset ovat aivan vastaakohtana japanilaisille tässä asiassa. He ovat kuin kotonaan diplomatian alalla ja ovat teräviä ja viekkaita neuvotteluja käydessään. He eivät ole saavuttaneet poliittista yhteyttä ja vallan keskitystä, mutta ovat oppineet pitkän harjoituksen kautta käyttämään teollisuusasemaansa aseena. Heidän menettelytapansa on boikotti ja he käyttävät sitä hyväkseen vaikuttavasti, toisinaan boikottimääräyksien rikkominen on johtanut pikaisiin salamurhiin. Siten Kiinan suuret joukot ovat kehittyneet taloudellisella alalla, mutta poliittisesti maata johtaa oppineet luokat, jotka käsittävät noin 5,000,000. Kun koko rotu herää ymmärtämään poliittisen merkityksen arvon taloudellisen välan ohella, niin Kiina astuu uuteen vaiheeseen, mikä merkitsee täyttävä pesäeroa menneisyyden kanssa. Tämän tilanteen merkitystä

ei voi yliarvioida, kun ottaa huomioon, että sivistyneen maailman taloudelliset edut nykyisen sodan jälkeen suuntaantuvat Kaukaiseen Itään, mikä on kapitalistisen riiston tuleva alue.

Tälläväläin Kiina neuvottelee eri kilpailevien kansojen kanssa, ollakseen valmis lopussa asettumaan voimakkaimman puolelle siten päästäkseen paremmin omien tarkotustensa perille. Siten äskeinen kiinalais-japanilainen sopimus osottaa, että Kiinan sivistyneet luokat, jotka hallitsevat maata poliittisesti, ovat asettuneet Japanin puolelle, pitäen sitä parhaimpana tapana tyydyttää etujaan, koska Japani näyttää heistä nykyään olevan voimakkain valta Kaukaisessa Idässä.

Siitä ei ole epäilystäkään, etteikö tämänkaltainen tilanne tarjoaisi suuria mahdollisuuksia joko hyvään tai pahaan. Tuleeko Tyynenmeren asetettu rauha merkitsemään varustelua uusille sodille? Tai tullaanko asetettua rauhaa kehittämään pysyväiseksi rauhaksi? Vastaus riippuu siitä tuleeko valkoinen rotu rakentamaan rauhansuunnitelmansa keltasen vaaran kustannuksella, tai tuleeko se olemaan halukas liittämään keltaset kansat yleiseen veljeyden liittoon. Tuleeko rauha järjestetyksi Atlannin ympärille ja Tyyntämerta vastaan, tai tuleeko pysyväinen maailman rauha sisältämään sekä Atlannin että Tyynenmeren?

Niinkin tietoinen mies kuin Bernard Shaw vastaa tähän kysymykseen jokseenkin seuraavaan tapaan: puhuessaan kansojen liitosta, osottaa hän aivan mahdolltomaksi saada valkosen ja keltasen rodun ymmärtämään toinen toisiaan, viitaten erikoisesti englantilaisiin ja japanilaisiin: "Me teemme liittoja ja so-

pimuksia, ja näiden takana aina väijyy sota." "Kun me perustamme järjestön, joka tekee meidät hieman levollisemmaksi tulevaisuuteen nähden, niin kuitenkin jää jällelle tärkeä kysymys voiman tasapainosta itäisen sivistyksen ja läntisen sivistyksen välillä, valkosten kansojen ja keltasten kansojen välillä. Nykyinen sota on antanut meille syitä olla erittäin huolissamme tässä kysymyksessä." New York Americanin joulukuun 19 p., 1915, numerossa, Shaw jatkaa tämän asian käsittelyä. Hän tulee siihen johtopäätökseen, että vaikuttava liitto vaatii psykologillista ja poliittista yhdenmukaisuutta, että englantilaiset ja japanilaiset eivät voi ymmärtää toinen toisiansa sen johdosta, kun he ovat rodullisesti niin erilaisia, samoin värillisesti ja vielä hajullisestikin siinä määrässä että sen tuntee hajuaistimissaankin, aivan kuin verikoira tuntee tällä perusteella rikoksellisen. Täten Shaw on tullut siihen pisteeseen, jossa hän päättää tulevaisuuden kansainväliset kysymykset hajukokeella.

Hänen sosialisminsa ja internationalisminsa rajottuu valkoseen rotuun. On välttämätöntä muodostaa luja liittoutuma valkosten maitten välillä, alistaakseen allensa keltaset kansat. "Aika voi tulla, jolloin valkosen sivistyksen täytynee taistella elämästään keltasen ja itämaalaisen sivistyksen suuria joukkoja vastaan. Me haluamme aikaansaada yhtymän, mikä tekee tämänlaatuisen hyökkäyksen melkein mahdolltomaksi."

Mutta katsokaamme miten japanilaiset itse katsovat näitä asioita. Markiisi Okuma, Japanin entinen pääministeri, vastasi S. S. McCluren hänelle tekemään kysymykseen: Onko rauha Tyy-

neellämerellä taattu sillä, että Yhdysvalloilla on voimakas sotalaivasto, vai ilman sitä? seuraavasti: "Minä olen aina epäillyt aseellisen rauhan periaatetta, se aiheutti nykyisen Euroopan sodan... Ajatus rauhan ylläpitämisestä aseellisella voimalla näyttää varsin vaaralliselta. Jos Yhdysvallat aikovat huolehtia eduistaan Tyynellämerellä sotalaivastovoimien avulla, niin se on hyvä, mutta ajatus aseellisesta rauhasta on aina osottautunut vaaralliseksi, ja minä toivon, että sodan jälkeen sellaiset ajatukset muuttuvat. Minun mielipiteeni on, että Japani kannattaa samaa aatetta kuin Yhdysvallat. Minulla ei ole mitään vastaansanomista Amerikan laivastolisäykseen nähden, mutta sellainen ajatus, että Kiinaa suojeltaisiin Amerikan sotalaivastolta voi synnyttää levotonta mielialaa toisessa maassa, sillä jos sellaista puuhaa hieman laajennetaan, niin sitä voidaan silloin pitää jonkinlaisena uhkana. Seurauksena on tarpeeton ristiriita". Ollen vanhan-aikainen diplomaatti — vanha markiisi Okuman näin kierrellen esitetty vastustus Tyneenmeren aseelliseen rauhaan nähden, on tähdätty Yhdysvalloissa ilmaantuvaa kaikenlaista militaristista politiikkaa vastaan.

Japani on todella erittäin epäluuloinen Yhdysvaltain nykyistä sotilaallista ja laivasto-politiikkaa kohtaan. Näitten kummankin maitten suhteisiin nähden, vanha markiisi sanoi omalla erikoisella ivallisuudellaan: "Mitä japanilaisten pois-sulkemiseen tulee, niin mukavana ehdotuksena, noin hivin vuoksi, voisi tehdä sen, että me lähettäisimme samanlaisen lähetystön Amerikkaan saarnaamaan samaa ihmisyiden periaatetta."

Aasialaisen Monroe-opin puolustajana on I. Tokutomi, Koku-minin päivälehdessä toimittaja; prinssi Katsura-vainaja aikoinaan palkitsi häntä hänen uskollisesta byrokratismista ja imperialismista kannattamisestaan siten, että teki hänestä keisarillisen valtiopäivien elinikäisen jäsenen. Hän on mitä vanhoillisin, mutta sangen järkevä, hänen kirjotuksiaan luetaan laajasti ja hän omaa suurta vaikutusvaltaa kansan keskuudessa vaikka hänen kynänsä onkin prostitueerattu. Vuoteen 1890 saakka hän oli edistysmielinen liberaali ja hänellä oli paljo kannattajia Japanin nuorison keskuudessa, mutta nyt hän on vanhoillinen ja imperialisti, mikä näyttänee omituiselta, mutta sellainenhan ei ole mikään harvinainen tapahtuma Japanin ulkopuolellakaan. Rahallisesti hän on itsenäinen, kun kerran on valtiopäivien elinikäinen jäsen.

Tokutomi sanoi S. S. McClurelle: "Japanin valtakunnan tarkotusperät voi tukkia siten, että se pyrkii toteuttamaan Aasian Monroen oppia. Aasian Monroe-opilla minä tarkoitan sitä, että Aasian asioita pitää olla hoitamassa aasialaiset". Tokutomi haluaisi katkaista "valkosen suvun kanssa tehdyt järjestelyt". Hän on Bernard Shawn vastustaja, Shawn halutessa sitä, että maailmaa hallitseisi valkosen rotu. Mitä tulee Japanin ulkomaisiin suhteisiin, niin Tokutomi lausuu: "Japanilla ei ole mitään muuta vaadittavana maailmalta kuin että se saa yhtäläisen kohtelun osakseen Euroopan ja Amerikan maitten taholta; että Japani otetaan keskinäisen ystävyuden liittoon ja että japanilaisia ei kohdella alhaisena rotuna." Hänen imperialisminsa on puettuna Aasian Monroe-opin

verhoon ja vaiteliaasti vaatii Japanin erikoisetujen toteuttamista Kiinassa.

Sitten on toisenlainen imperialismi edustaja, jolla on suuri vaikutusvalta muoremmen sukupolven keskuudessa. Hän on prof. Nagai, markiisi Okuman äänenkannatajana olevan kuukausijulkaisun "Uuden Japanin" ent. päätoimittaja. Prof. Nagain imperialismi perustuu laajemmille perusteille kuin Aasian Monroe-opille. "Aivan yhtä väärin kuin vaatia Amerika amerikalaisille, yhtä väärin on vaatia Aasia aasialaisille. Jos me väitämme Amerikan sulkemistoimenpiteet rikoksellisiksi, niin silloin itsestään on myöskin rikoksellista yritykset monopolisoida Aasian lähteet." Hän suosii Japanin ja Kiinan liittoa, koska se on kummallekin hyödyksi ja "on perusehto, jonka kautta Japani voi toteuttaa suuren tehtävänsä sivistyksen puolesta". Kiinalla on tavaroita, joita välttämättömästi tarvitaan, kuten raaka-aineita, ja Japanilla on taas suhteellisesti suuri väkiluku. Hän jatkaa, että "jokainen japanilainen, joka on matkustellut Yhdysvalloissa, joutuu merkillisiin kokemuksiin mennessään ravintolaan ja tilatessaan ruokaa, sillä hän ei voi saada palaakaan lihaa tai lasia vettä sentakia, että hän on japanilainen. Amerikalaiset edistävät oikeutta ja ihmisyyttä suullaan. Heidän moraalinen suhteensa toisia rotuja kohtaan on alhaisempi kuin japanilaiset luulivat sen olevan. Vaikkakin he sulkevat oman ovensa toiselta rodulta, niin he vaativat avointa ovea keltasen rodun maassa."

Mr. Nagain imperialismi on altruistista. Hän vaatii ei ainoastaan Japanin valtiutta Aasiaan nähden, vaan myöskin sen lopet-

tamista, että valkoinen rotu hallitsee maailmaa. Hän uskoo, että maailman yhteistoiminta itsehallinnollisella perusteella on Japanin tarkoitusperäisenä tehtävänä heränneitten värillisten rotujen keskuudessa. Epäilemättä hän saa useita kannattajia intelligenttisten henkilöitten keskuudessa, etenkin niitten katkerien kokemusten takia, joita Japanin teollisuusmaailma on saanut osakseen, kuten esimerkiksi Yhdysvaltain puolelta äskettäin Japania vastaan tähdätty kullan ja teräksen vientikielto. Hänen väitteensä ovat kuitenkin kumoamattomat ja moni japanilainen epäilemättä ajattelee siten kuin hänkin ulkopoliittisissa kysymyksissä. Senjohdosta hän edustaa huomattavaa osaa Japanin kansasta. Äskeinen kiinalais-japanilainen sopimus tavallaan johdettiin Shintaro Nagain ja hänen kannattajiensa yleisestä vaatimuksesta.

Vaikkakin Nagai hylkää ajatuksen Aasian Monroe-opista, pitäen sitä hulluna unelmana, joka on epäkäytännöllinen, sitte se suuri työ, jonka hän laskee Japanin osaksi maailman edistämiseksi, jää nykyisen hallituksen suoritettavaksi, mikä taas on imperialistinen joka tavalla. Hän ei hyväksy nykyistä ankaraa militaristista opetusta, mutta hän kannattaa vapaampaa ja edistysmielisempää järjestelmää. Jokatapauksessa hän on imperialisti ja asevarustelun laajennuksen kannattaja.

Kaikilla näillä kehityssuunnilla on vaikutuksensa Tyynenmeren rauhaan, ja tulevat näkyviin tosi-peräisesti Japanin ja Yhdysvaltain välisissä suhteissa ja tulevat tulevaisuudessakin näitten suhteitten muotoja määrittelemään.

*

Jatk.